

Geliefde gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Is het geen prachtig, romantisch verhaal: de geschiedenis van Ruth?

Over een ontluikende liefde tussen een man en een vrouw, die elkaar ontmoeten in het veld, het hof maken en tenslotte trouwen?

Een verhaal ook dat herinneringen oproept aan hoe het vroeger was, toen het goudgele graan op het land nog met de hand werd geoogst, en de knechts en meiden in de schaduw van de bijeen gebonden schoven hun boterhammetje aten en lauwe koffie dronken?

Toch is het bijbelboekje Ruth veel meer dan een *nostalgie oogsttafereel* en er is veel meer aan de hand dan een *romantische liefde* tussen een rijke man en een arme vrouw.

Daar zitten ze dan, Noomi en Ruth. Twee berooide weduwen in een dorpje waar niemand een hand naar hen uitsteekt.

De een is bitter teruggekeerd naar Bethlehem omdat ze het gerucht had gehoord dat er weer brood genoeg was. Maar voorlopig lijkt Bethlehem (Huis van brood) zijn naam nog geen eer aan te doen, want er is niemand die haar daadwerkelijk brood geeft.

De ander is meegegaan omdat ze hoge verwachtingen heeft. Hoge verwachtingen van de levende God. Ze heeft net belijdenis afgelegd van haar geloof: *uw God is mijn God en uw volk is mijn volk!* Gespannen wacht ze af hoe dat werkelijkheid wordt. Maar voorlopig doet de gemeente van Bethlehem haar naam nog geen eer aan, want er klinkt geen hartelijk welkom, er wordt geen hulpzame hand uitgestoken, geen brood aangereikt.

Zal ik dan zelf maar naar het veld gaan om aren te lezen?

Het is Ruth die het voorstelt. De gersteoogst is in volle gang. En er moet toch eten op de plank komen. Ze kan toch niet bij de pakken neer gaan zitten!? Gelukkig is de jeugd veerkrachtig. Gelukkig dat jonge mensen nog enthousiast kunnen zijn waar ouderen, gestempeld door de teleurstellingen van het leven, dat niet meer op kunnen brengen.

Nou ga dan maar, zegt Noomi. Maar stimulerend klinkt het niet. Waarom gelooft Noomi niet meer in de wet die haar God heeft ingesteld, en waarin bepaald is dat de boer bij de oogst een rand om het veld niet helemaal mocht afmaaïen en aflezen, om zo de vreemdeling en de arme een *recht* van bestaan te geven? (Of werd er ook toen al vooral op sociale voorzieningen bekibbeld?)

Ruth heeft geluk. Toevallig komt ze op het land van een rijke herenboer terecht die Boaz heet. Toevallig ook nog familie van Noomi. En heel toevallig ook nog eens iemand die God liefheeft en *dus z'n arme naaste liefheeft*. Wat een toeval!

Dat mag je natuurlijk niet zo zeggen. Toch zegt de bijbel het wel. *Het toeval wilde* – daar zit iets van verrassing in, iets van het onverwachte. Leiding kun je het noemen, leiding van God. Want als dit geen leiding meer is: we zijn hier bij de slagader van de geschiedenis van Israël en de kerk. Boaz zal met Ruth trouwen en zij zal de stammoeder worden van David. En uit David is geboren onze Zaligmaker Jezus Christus. Staat er daarom: *het toeval wilde*? Want worden de grote wendingen in een mensenleven en in de grote wereldgeschiedenis niet vaak in gang gezet door dingen die op het eerste gezicht totaal onbelangrijk en puur toeval lijken? Het is allemaal niet zo voorspelbaar! Ruth zal merken dat geloven in God niet betekent dat alles al vastligt en dat je dus rustig met de handen in de schoot kunt gaan zitten afwachten. Nee, geloven in God is: altijd weer open staan voor de verrassingen van het leven. God is een God van het wonder. Onbevangen opnieuw het leven in stappen, ook al is er nog zoveel gebeurd, is niet naïef, maar rekenen met God, bij wie je altijd opnieuw mag beginnen en die zo verrassend is...

Ruth heeft geluk. Vandaag zal ze merken dat het geloof in de levende God toch echt iets voorstelt. De akker van Boaz lijkt wel een kerkdienst in de open lucht.

Zodra Boaz op zijn land komt veegt hij zijn werknemers niet de pan uit, zo van 'Hé daar, sta niet te lummelen man, schiet eens een beetje op, tijd is geld!', maar hij *zegt* ze. *De Here zij met u!* En de arbeiders op hun beurt mompelen niet wat bij zichzelf 'o, daar heb je de baas weer met zijn vrome praatjes', nee, ze beamen de groet. *De Here zegene u!* Dat is nou wat je noemt er bij stil staan dat God ook in ons doordeweekse leven regeert. En het werkt!

Het werkt. Uit heel het optreden van Boaz blijkt dat geloof in God je *medemenselijk* maakt.

Zo heeft Boaz oog voor de **enkeling**. Hé, daar is iemand die hij nog niet eerder heeft gezien. Even een praatje maken – een mens is geen nummer, weet je.

Verder heeft hij oog voor **sociale nood**. Hij hoort dat de onbekende vrouw een weduwe is en ook nog vreemdeling. Een berooide asielzoekster dus. En dan zegt hij niet: daar heb we er al veel te veel van, eigen volk eerst, ophoepelen! Nee, hij zegt: *blijf vooral hier, op mijn akker*. Nu zul je misschien zeggen: nou ja, Boaz kon dat ook wel doen, hij had toch geld zat. Maar het gaat lang niet altijd op dat wie het meest heeft ook het meest kan en wil missen... Maar Boaz dient God en daarom heeft hij een ruim hart. Bovendien: geven maakt rijk – Ruth, raap zoveel op als je wilt! Boaz heeft ook oog voor de **eer van de vrouw**. Een ongetrouwde vrouw, bovendien nog vreemdelinge, is in principe vogelvrij. Maar Boaz stapt op z'n knechts af en zegt: 'denk erom, wie aan haar komt, komt aan mij! En allerlei zogenaamde leuke opmerkingen houd je ook voor je. Je bent galant voor haar. Als ze dorst heeft moeten jullie voor haar water scheppen.' Waar echt respect is voor God, daar zijn geen ongewenste intimiteiten.

Boaz laat zien wat *barmhartigheid* is. Hij is een echte diaken.

Waar de gemeente van Bethlehem niet bepaald gastvrij is, nodigt hij Ruth uit mee te eten aan zijn tafel. Hij reikt haar brood en wijn. Ze wordt verzadigd en houdt nog over.

Dan denk je gelijk aan de Here Jezus, die duizenden mensen voedt en ook eten overhoudt.

Bij Boaz hoort overvloed. Bij Jezus hoort overvloed. Bij de diaken hoort overvloed. Bij de diaconale gemeente hoort overvloed. Rijk in het geven!

Boaz laat zien wat barmhartigheid is. Hij stimuleert z'n arbeiders expres wat graan uit de schoven te trekken en voor Ruth op de grond te gooien. Hij zegt tegen z'n jongens: Laat haar ook tussen de schoven aren lezen en zeg daar niets van.

Zo wordt het eten Ruth in de schoot geworpen. Nou ja, ze moet er wel wat voor doen. Boaz had haar ook gewoon een zak graan kunnen geven. Dat doet hij niet. Ook nu laat hij deze arme vreemdeling in haar waarde. Ze moet er zelf voor werken. Zo houdt ze haar waardigheid.

Hoge verwachtingen had Ruth van de levende God. Is ze daarin teleurgesteld?

Waarom bent u toch zo goed voor mij, terwijl ik maar een vreemdeling ben?, vraagt ze aan Boaz.

Omdat ik gehoord heb wat jijzelf allemaal gedaan hebt. Alles heb je achter gelaten, net als vroeger Abram en Sara: je land, je maagdschap, je vaders huis. Je ging naar een land en volk dat je niet kende. Je hebt zulke mooie dingen gedaan. En je hebt zoveel vertrouwen, zoveel geloof. Je bent komen schuilen onder de vleugels van de God van Israël. En in dat vertrouwen wordt je nooit beschaamd! Wat ik nu voor jou doe, Ruth, doe ik in de Naam van de Here. Wij kennen en dienen hier een God, die de rechtvaardige liefheeft en beloont.

Ruth krijgt er een kleur van. Wat ze gedaan heeft, heeft ze in vrijheid en liefde van binnenuit gedaan – ze kon gewoon niet anders. De woorden van Boaz doen haar goed. *U vertroost mij en spreekt echt tot mijn hart*.

Diep van binnen had ze een vermoeden gehad dat de God van Israël een God is met wie je nooit bedrogen uitkomt. Zelfs niet wanneer je er nog zo beroerd aan toe bent als zij, want ver van huis en zonder man is hetzelfde als: zonder perspectief. Maar ze heeft het ervaren vandaag in Boaz: **je stelt nooit tevergeefs je vertrouwen op God**. Hij is iemand bij wie je altijd schuilen kunt. Onder zijn vleugels ben je altijd veilig en geborgen.

Ruth heeft vandaag in Boaz die warme vleugels van God gevoeld, Gods liefde en zorg ervaren.

En gaat dat niet vaak zo, dat je in en door een ander kunt zien wie God is?

Het is in ieder geval heel duidelijk geworden in Jezus Christus. Heel het evangelie is één groot verslag van hoe mensen opbloeien rondom deze zoon van Boaz. Jezus wilde niets liever dan alle mensen bijeenbrengen onder de vleugels van zijn Vader.

Maar moeten de mensen om ons heen ook niet aan *ons* zien wie God is en wat Hij doet, wat Hij teweeg brengt in een mensenleven? En dat het wel degelijk uitmaakt en er toe doet of je in God gelooft of niet? Op de werkvloer en in school. In gesprekken met collega's en medeleerlingen. In hoe je omgaat met geld en goed. Met spullen van jezelf en een ander. In hoe je boer bent of chauffeur of huismoeder of verpleegkundige of slager of monteur of noem maar op. Of je vóór je werk *bidden* kunt – onze hulp is in de Naam van de Here – en ná je bezig zijn *danken* kunt – voor al uw goede zegen Heer zij U de dank en eer! En moet het zeker niet zichtbaar worden in hoe we omgaan met de mensen die in onze tijd als Ruth zijn, zeg maar mensen die afhankelijk zijn van sociale voorzieningen!? Werklozen, AOW-ers, gehandicapten, ouden van dagen, asielzoekers...en niet te vergeten onze verre naaste.

Is dit een sociaal praatje? Hoef je hiervoor niet naar de kerk?

Vergis je niet. Om het echt te *willen*, om het ook echt te *doen*, *moet* je wel naar de kerk.

Want hier werkt de heilige Geest, die je harde, egoïstische en materialistische hart kan bekeren.

Dat is nodig: dat we steeds weer bekeerd worden.

Om een Boaz te worden moeten we bekeerd worden.

En die bekering heeft gevolgen, niet alleen voor jezelf, niet alleen voor die arme die daadwerkelijk geholpen moet worden. Die bekering heeft ook tot gevolg dat God er door geprezen en verheerlijkt wordt.

Zoals de Here Jezus zegt: *Laat zo uw licht schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader die in de hemelen is verheerlijken.*

Als Noomi ziet waar Ruth mee thuiskomt slaat ze eindelijk weer de blik omhoog naar de hemel en laat ze haar bitterheid varen. *Gezegend zij hij die zijn oog op u heeft geslagen! Gezegend zij hij door de Here, die zijn goedertierenheid niet heeft onttrokken aan levenden en doden.*

De kerngedachte van deze overdenking op dankdag is, dat je nooit tevergeefs je vertrouwen op God stelt. Onder zijn vleugels zoek je terecht bescherming. Het is de verhoring van biddag!

En dan weet ik dat mensen (en ook kerkmensen zijn mensen) kunnen teleurstellen.

En dan weet ik ook heel goed dat het niet altijd gaat zoals wij willen of dachten dat goed was.

En toch blijft het waar: **je stelt nooit tevergeefs je vertrouwen op God.**

Dat kun je, dat mag je ervaren: nooit kom je beschaamd uit als je onder Gods vleugels komt schuilen en uithuilen. Reden genoeg om te danken!